

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Ръководството на Дружба Стъкларски Заводи АД представя годишния консолидиран Доклад за дейността за 2008 г. и годишния консолидиран финансов отчет за годината приключваща на 31 декември 2008 г., изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз. Финансовият отчет е одитиран от Ърнст и Янг Одит ООД.

1. Въведение

„Дружба Стъкларски Заводи“ АД е водещ производител на опаковъчно стъкло. Дружеството е регистрирано на 2 юни 2003 г., при сливането на две други компании- „Стинд“ АД (гр. София) и „Дружба“ АД (гр. Пловдив). „Дружба Стъкларски Заводи“ АД (по-нататък наричано „Дружба СЗ“ или „Дружеството“) има две производствени звена , в гр. София и в гр. Пловдив. Дружеството е водещ производител на стъклени бутилки и буркани за България и региона.

През 2003 г. „Дружба Стъкларски Заводи“ АД закупува чрез приватизация „Амбалаж София - град“ ЕООД, фирма, чиято основна дейност е отдаване под наем на имоти и търговия с отпадъчно стъкло. „Амбалаж София - град“ ЕООД се намира на ул. „Константин Преславски“ № 5, Военна рампа, непосредствено до производствените помещения на „Дружба Стъкларски Заводи“ АД в София. В настоящия доклад двете фирми се обозначават като „Групата“.

Настоящият доклад за дейността предоставя допълнителна информация към консолидирания финансов отчет на „Дружба Стъкларски Заводи“ АД за 2008 г., изготвен съгласно Международните стандарти за финансови отчети, приети от ЕС, както и планове за развитието на Групата през 2009 г.

2. Преглед на дейността

Основна информация

„Дружба Стъкларски Заводи“ АД произвежда и продава опаковъчно стъкло и предлага на своите клиенти услуги, свързани с продажбата на своята продукция.

През 2008 г. продажбите на Групата следват наблюдаваната през последните години тенденция към увеличение. Нетните приходи от дейността възлизат на 209,475 хил. лв, като отбелязват ръст от 8.8% спрямо приходите от 192,457 хил. лв за 2007 г. През 2008 г. продажбите на стъклени опаковки са увеличили с 9.8% до 196,862 хил. лв.

Брутната печалба на Дружба се е увеличила с 9.7% спрямо 2007 г., от 51,743 хил. лв до 56,765 хил. лв. Административните разходи и разходите по реализация през 2008 г. са намалели с 4.9% в сравнение с 2007 г. от 15,312 хил.лв. на 14,560 хил.лв. Финансовите разходи за годината са нарастнали от 5,325 хил.лв. на 7,464 хил.лв, което е вследствие на полученото дългосрочно финансиране за инвестиционни цели, и увеличеното краткосрочно финансиране в резултат на нарастване на производството и продажбите на Групата. Другите разходи също са се увеличили до 4,698 хил.лв., което се дължи основно на бракове и обезценка на материални запаси, направени с оглед на продължаващата икономическа рецесия.

Дружба отчита увеличение на печалбата преди данъци за 2008 г. до 31,821 хил. лв.

Продажби

През 2008 г. продажбите на Дружба за външния пазар достигат 122,411 хил. лв. или 58% от общите продажби, а продажбите на българският пазар достигат 87,064 хил. лева - 42% от общите приходи.

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

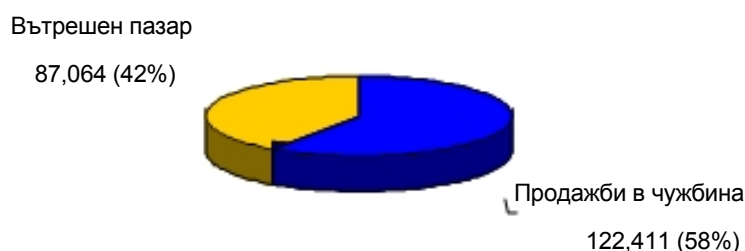
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Групата изнася своята продукция в над 20 страни в Европа и региона, като основни външни пазари, на които Дружба реализира своята продукция са Сърбия, Гърция, БЮР Македония, Турция, Румъния, Обединеното Кралство и Италия. Дружба е основният доставчик на международните производители на бирени и безалкохолни напитки в региона. На българския пазар Групата запазва позициите си на основен производител на опаковъчно стъкло за международните компании производители на вино, алкохолни напитки, както и компаниите опериращи в сферата на консервната промишленост.

Структура на продажбите по пазарни дялове за 2008 г., в хил.лв. и като % от общите приходи

Тенденцията към увеличение на продажбите не се очаква да се запази през 2009 г., поради влиянието на световната икономическа криза.

Производство, суровини, горива и доставчици

Общото производство през 2008г. се е увеличило с 8.6% спрямо нивата от 2007 г. През март 2008 г. Дружба пуска в експлоатация нова пещ в Пловдив с капацитет от 35,000 тона годишно. Пещта работи с една линия и е конструирана по последна технология, с подобрени производствени параметри и енергийна ефективност. Новата пещ произвежда цветно стъкло, което е и причината за увеличената продукция на зелено и кафяво стъкло през 2008 г в сравнение с 2007 г.

През 2008 г. цените на горивата на българския пазар бележат значителен ръст. Средногодишната цена на газта и тока през 2008 г. е нарастнала съответно с 35.6% и 17.9%. Транспортните цени и цените на суровините също са по-високи през 2008 г. спрямо предходната година. Към м. юни 2008 г. годишната инфлация в България възлиза на 15.3% с очаквания за допълнително нарастване. Световната икономическа криза забави тези тенденции, но въпреки това производствените разходи за 2008 г. бележат ръст. Поради предприетите от ръководството на Групата мерки за намаление на разходите, повишената енергийна ефективност, въвеждане в експлоатация на новата пещ и увеличаване на производителността, цялостното увеличение на себестойността за продажбите възлиза само на 8.6% спрямо предходната година.

Доставчик на газ на Дружба е Булгаргаз. За доставки на ел.енергия Групата работи с ЕВН и Група ЧЕЗ. Заводът в София е регистриран на свободния пазар на електрическа енергия, а заводът в Пловдив е в процес на регистрация. Основни суровини за производството на стъкло са сода, която Групата доставя от Солвей и пясък, който се доставя основно от Каолин и други местни производители. Други суровини използвани в производствения процес са варовик, доломит, фелдшпат и сулфат, които също се доставят от местни производители. Основна суровина за производството на стъкло е счупено стъкло, т.нар. трошки. Системата за събиране на отпадно стъкло в България е в процес на развиване. Дружба е основен преработвател на отпадно стъкло от стъклен амбалаж и работи с всички

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

основни организации за събиране и рециклиране на отпадъци. През 2008 г. Дружба също така изгради инсталация за третиране на трошки в Пловдив.

През месец януари 2009г. цената на газта беше увеличена с 14% и намалена с 11% през месец април 2009 г. Цената на ел.енергията за 2009 г. не е била увеличавана до момента на издаване на този доклад. Инфлацията за първите три месеца на 2009 г. е 0.6%.

През годината Групата не е отчитала задбалансови сделки. Не е имало значителни транзакции извън обичайната дейност на Групата и не се очакват такива през следващия отчетен период. Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват съгласно договорените условия. Повече информация за тези сделки може да бъде намерена в годишния консолидиран финансов отчет на Групата.

Няма заведени съдебни, административни или арбитражни дела във връзка с вземания или задължения на Групата в размер над 10% от собствения му капитал.

Групата има следните участия в други компании :

- „Съкло и Фина Керамика” ООД - 10% собственост;
- „Балансиран фонд-ОББ- София” - Групата притежава 100 акции с номинална стойност 100 лв./акция;
- „Екобулпак” АД - 0.3% от капитала.

Групата няма клонова мрежа.

Развойна дейност

Дружеството е основен новатор в създаването на продуктив дизайн за стъклени опаковки в България и региона. През 2008 г. разработените нови продукти от специалисти са 21 - 11 в Пловдив и 10 в София. От новоразработените през 2008 г. продукти, 10 са били внедрени през годината, а основна част от останалите ще бъдат внедрени през 2009 г.

Системи за управление на качеството

В Дружеството е изградена и внедрена Интегрирана Система за Управление, включваща Система за управление на качеството, Система за управление безопасността на храните, Система за управление на околната среда и Система за здравословни и безопасни условия на труд.

Получените сертификати по ISO 9001:2000 - Системи за управление на качеството (получен 2003 г) и ISO 22000:2005 - Системи за управление безопасността на храните (от 2005 г) са признание за организационния напредък в Дружеството, високото ниво на стандарти, които се спазват, гаранцията която Дружба предоставя на своите бизнес партньори, клиенти и доставчици, и резултатите от пазарно-ориентираната политика на Ръководството. През 2006

г. Дружба бе сертифицирана по ISO 14001:2004 - Системи за управление на околната среда. Дружеството беше сертифицирано по OHSAS 18 001:2007 през януари 2008 г. Дружеството е сертифицирано и по четирите стандарта от Lloyd's Register Quality Assurance, водеща сертифицираща организация в световен мащаб.

През април 2009 г. Дружеството премина през два ре-сертификационни одита - по ИСУ 9001:2008 (актуална версия от 2008г., което е второто подновяване на ре сертификацията на Дружеството по този стандарт) и ИСУ 14 001:2004. Два одита са проведени през Април 2009г. - по ИСУ 22 000:2005 и OHSAS 18 001:2007.

Информация, свързана с околната среда

След влизането на България в ЕС, страната беше включена в Схемата за търговия с емисии на парникови газове. Дружеството притежава съответни Разрешителни за търговия с емисии, издадени от Министерството на околната среда и водите (МОСВ) за всичките си

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

инсталации. Според изискванията на Разрешителните Дружеството осъществява мониторинг на емисиите на CO₂ и е предала верификационните си доклади за 2008 г. в законоустановените срокове. На база на стратегията за развитие на Дружеството и модернизацията на производствените мощности Дружеството не очаква да премине предоставените квоти да края на петгодишния период. Емисионните квоти се признават във финансовия отчет, като нетни задължения за целия период от пет години, т.е. когато реалните емисии надвишат предоставените квоти, Дружеството ще осчетоводи цялото финансово задължение. Към датата на настоящия доклад квотите за 2008 не са отпуснати по сметката на Дружеството по разпределителния план на страната поради очакване на одобрение на плана от Европейската комисия.

Дружеството предприема действия и за намаляване на количеството на NO_x, отделяно от ванните пещи. Емисиите са високи поради естеството на производствения процес, който протича при много високи температури. Взети са мерки за намаление на процеса на горене.

В изпълнение на условията от Комплексните разрешителни (КР) през 2008 г. Дружеството продължи да осъществява собствен мониторинг на емисиите на отпадъчните газове и води. Система за постоянен мониторинг на вода и газови емисии в Пловдив е в процес на тестване и ще започне работа през 2009 г.

Ръководството на Дружба се ангажира и подкрепя дейностите, необходими за опазването на околната среда. Същността на нашата дейност, която е производството на найздравословните и безвредни за природата опаковки, ни задължава да работим в подкрепа на всички дейности за опазване на околната среда.

Персонал

Средният брой на персонала, зает в Дружба СЗ през 2008г. се е променил в сравнение с 2007 г., както е показано в следната таблица:

Среден брой на персонала	2007	2008
София	242	234
Пловдив	477	507
ОБЩО	719	741

През 2008 г. броят на работещите в Дружба е увеличен поради стартирането на работата на новата пещ в Пловдив. Общият разход за персонал през 2008 г. възлиза на 14,902 хил.лв., увеличение с 15.9% спрямо 2007 г. През 2009 г. ръководството на Дружеството започна процес на пълен преглед на организацията, който цели оптимизиране на дейността и увеличаване на производителността. Ръководството на Дружеството ще продължи да привлича и обучава високо-квалифициран персонал, както и да осигурява отлични условия на работа и възможности за развитие.

Планирани инвестиции

Общите инвестиции през 2008 г. възлизат на 28,928 хил. лв. През 2008 г. беше приключен проект по изграждане на нова пещ в Пловдив, която работи по трикапкова олекотена технология. Световната икономическа криза, която започна през 2008 г. постави нови предизвикателства пред ръководството на Групата. Планираните инвестиции за развитие през 2009 г. са отложени, а инвестициите за подобрения, които ще бъдат направени през 2009 г. са насочени основно към увеличаване на енергийната ефективност, намаляване на разходите и въвеждане на проекти и решения свързани с опазване на околната среда.

Всички инвестиции за подобрения се финансират от собствени средства.

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

3. Капиталови ресурси

Привлечен дългосрочен капитал към 31 декември 2008 г.

(1) Размер на кредита - 20,000 хил. евро (39,117 хил. лв.).

Падежът на задължението е 15 септември 2010 г. Погасява се на десет вноски от по 2,000 хил. евро (3,912 хил. лв.), дължими два пъти годишно - на 15 март и 15 септември за периода от 15.03.2006 г. до 15 септември 2010 г. Лихвата по кредита е EURIBOR + надбавка.

(2) Размер на кредита - 8,600 хил. евро (16,820 хил. лв.).

Падежът на задължението е 15 септември 2015 г. Погасява се на дванадесет вноски от по 717 хил. евро (1,402 хил. лв.) Лихвата по кредита е EURIBOR + надбавка.

(3) Размер на кредита - 2,000 хил. евро (3,912 хил. лв.).

Падежът на задължението е 15 март 2011 г. Погасява се на четири равни вноски от по 500 хил. евро (978 хил. лв.), дължими два пъти годишно - на 15 март и 15 септември за периода от 15 септември 2009 г. до 15 март 2011 г. Лихвата по кредита е EURIBOR + надбавка.

Наличните дългосрочни кредити към 31 декември 2008 г. са инвестиционни и за тях има направени залози и ипотeki на земи, сгради, машини и съоръжения с балансова стойност към 31 декември 2008г. 62,816 хил.лв. (2007г.: 73,320 хил.лв.)

Привлечен краткосрочен капитал към 31 декември 2008 г.

(1) Размер на кредита - 7,000 хил. евро (13,691 хил.лв.). Падежът на задължението е 30 януари 2009 г. Лихвата по кредита е EURIBOR + надбавка.

(2) Размер на кредита - 5,000 хил. евро (9,779 хил. лв.). Падежът на задължението е 13 април 2009 г. Лихвата по кредита е EURIBOR + надбавка.

(3) Размер на кредита - 6,500 хил. лв. Падежът на задължението е 4 юни 2009 г. Лихвата по кредита е SOFIBOR + надбавка.

(4) Размер на кредита: 10,000 хил. лв. Падежът на задължението е 01 април 2009 г. Лихвата по кредита е SOFIBOR/EURIBOR + надбавка.

(5) Размер на кредита: 2,000 хил.евро (3,912 хил. лв.). Падежът на задължението е 29 януари 2009 г. Лихвата по кредита е EURIBOR + надбавка.

(6) Размер на кредита: 3,000 хил.евро (5,867 хил. лв.). Падежът на задължението е 31 декември 2009 г. Лихвата по кредита е EURIBOR/SOFIBOR + надбавка.

(7) Размер на кредита: 4,000 хил.евро (7,823 хил. лв.). Падежът на задължението е 18 ноември 2009 г. Лихвата по кредита е EURIBOR+ надбавка.

Към 31 декември 2008 ползваните краткосрочни банкови кредити са обезпечени със залози върху вземания и готова продукция в размер на 50,682 хил.лв. (2007г. : 47,151 хил.лв.) , дълготрайни активи с балансова стойност 3,560 хил.лв и банкова гаранция на стойност 6,500 хил.лв.

Поети гаранции

Дружба Съкларски заводи АД, заедно с други дъщерни дружества от Група Юла е поело гаранция по дългосрочен облигационен заем на Юла Гласуъркс СА, Гърция. Съгласно условията на гаранцията дружествата поръчителстват изпълнението на задълженията на Юла Гласуъркс СА, Гърция , произтичащи от облигационен заем за обща първоначална сума от 140,000 хил.евро (273,816 хил.лв.), заедно с последващи емисии до общ размер на

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

200,000 хил. Евро (391,166 хил.лв.), при годишна лихва 9% за срок от 10 години (до 31 декември 2015 г.)

4. Капиталова структура

С решение на Извънредно Общо Събрание от 14 май 2008 г. е гласувано увеличение на капитала на Дружеството чрез разпределяне на премиен резерв, като за всяка акция всеки акционер получи още 7 бр. акции. Регистрираният капитал на „Дружба Стъкларски Заводи“ АД възлиза на 53,516,496 лв. и се състои от 53,516,496 акции с номинална стойност 1 лев. Капиталът на Дружеството е внесен изцяло и всички акции се водят в Акционерна книга и са с право на глас в Общото събрание на акционерите.

Акциите на Дружеството могат да се прехвърлят само на регулирания пазар. Прехвърлянето на акции влиза в сила в момента на регистрирането им в „Централен депозитар“ АД. Дружеството не е придобивало или прехвърляло акции през годината и към датата на настоящия доклад. Дружеството не притежава собствени акции. Няма класове от акции, които да са забранени за търговия на българския или международния пазар. Няма ограничения относно прехвърлянето на акции или необходимост от съгласието на Дружеството или друг акционер за придобиване или прехвърляне на акции, освен ако такива не се изискват от българското законодателство.

Няма акционери със специални контролни права в Дружеството, както и няма ограничения относно правата за гласуване.

Структурата на акционерите е следната:

Акционер	Брой акции	Номинална стойност в лева	% Собственост
Барек Овърсийз Лимитид	28,150,280	28,150,280	52.60%
Гласинвест Лимитид	25,106,232	25,106,232	46.91%
Физически лица	194,907	194,907	0.37%
Юридически лица	65,077	65,077	0.12%
ОБЩО	53,516,496	53,516,496	100%

„Дружба Стъкларски Заводи“ АД е учредено при вливането на „Стинд“ АД (София) в „Дружба“ АД (Пловдив). „Стинд“ АД е основан през 1931 г. и приватизиран през 1997 г. от „Гласинвест Лимитид“, а „Дружба“ АД е основана през 1962 г. и приватизирана през 1998 г. от „Барек Овърсийз Лимитид“. Горната таблица показва делът на собственост на акционерите в Дружба Стъкларски Заводи АД, след сливането на двете дружества.

Дружеството няма информация за споразумения между акционерите, които биха могли да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции, правата за гласуване, или структурата на акционерния капитал.

Дружеството не е издавало облигации.

5. Информация за Борда на Директорите

Членове

„Дружба Стъкларски заводи“ АД има едностепенна система на управление - Съвет на Директорите (СД). Дружба се управлява и представлява от неговите Изпълнителни директори г-н Николаос Ефстрариос Георгопулос и г-н Христодулос Харидимос Цилопулос, заедно и поотделно. Дружеството също се представлява от прокуристите г-н Атанасиос Михалис Коцикас, г-н Панайотис Ликос и г-н Ханс Питър Тента. Прокуристите имат ограничени правомощия, свързани с възложената им оперативна дейност и според пълномощните предоставени им от Изпълнителните Директори.

ДРУЖБА СТЬКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Членове на СД са:

- Димитър Лазаров Коев - Председател на СД;
- Николаос Ефстрариос Георгопулос - Член на СД и Изпълнителен Директор;
- Христодулос Харидимос Цилопулос - Член на СД и Изпълнителен Директор;
- Константинос Георгиус Кавурас - Член на СД;
- Евангелос Кирякос Вулгаракис - Член на СД;
- Теодорос Евангелос Зитунис - Член на СД;
- Георгиус Пантелис Фрагулис - Член на СД

Членовете на СД се избират за 5 годишен период и могат да бъдат пре-избирани отново без ограничение. Към момента на изготвяне на този доклад няма промени в състава на СД на Дружба Стыкларски Заводи АД.

Членове на СД, притежаващи повече от 25% от капитала на други компании са:

- Димитър Лазаров Коев - съдружник (50%) в „Булко Трейдинг“ ЕООД, град София;
- Евангелос Вулгаракис - съдружник (33 %) в „Марко Проперти“ ООД, град София; съдружник (30.036 %) в „Евроглас“ ЕООД, град София;

Членове на СД, участващи в управлението на други компании:

- Димитър Лазаров Коев - като управител на „Евроглас“ ООД, град София.

Членовете на СД не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници.

През 2008 г. Членовете на СД на Дружба Стыкларски Заводи не са придобивали и/или прехвърляли акции от капитала на Дружеството. Правата на членовете на СД за придобиване на акции не са специално уредени в Устава на Дружеството. Членовете на СД не притежават акции на Дружеството.

Права на органите на управление на Дружеството

В Устава на „Дружба Стыкларски Заводи“ АД е предвидено, че дейността на Съвета на Директорите се регулира от Правила за работата на СД. В Устава на Дружеството не е предвиден специален ред за обратно изкупуване или издаване на акции от СД.

Към датата на изготвяне на настоящия доклад няма промени в основните принципи на управление на Дружеството, както и в правилата на действие на СД. С решение на Извънредно общо събрание от 14 май 2008 г. е променен Устава в частта на чл. 13 и чл. 16: За срок от пет години от датата на влизане в сила на решенията на ОСА, капиталът може да бъде увеличаван по единодушно решение на всички членове на СД до 200,000 хил.лв.(двеста милиона лева).

Възнаграждения на СД

Възнагражденията на членовете на СД, Изпълнителните директори и прокуристите през 2008 г. възлизат на 511 хил. лв. и представляват краткосрочни доходи.

Не съществуват договорени с членовете на СД възнаграждения, които към момента да са забавени или да не са изплатени. Няма специални споразумения за изплащане на компенсации при пенсиониране или при напускане на който и да е от членовете на СД на Дружеството.

Не съществуват споразумения между органите на управление и Дружеството за изплащане на специални компенсации, с изключение на предвидените в Българското законодателство.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

6. Потенциални рискове и предизвикателства

Рискове, свързани с дейността на Групата

Възможните предизвикателства, пред които е изправена Групата са следните:

Цени на енергоносители - През 2008 г. цените на горивата в България се увеличиха драстично. Ръководството на Групата е разработило и успешно прилага Програма за енергийна ефективност, целяща както да допринесе за намаляване на разходите, така и за опазване на околната среда.

Цени на суровини и материали - Въпреки, че световната икономическа криза задържа драстичното увеличение на цените на суровините през 2008 г., при съживяване на икономиката се очаква отново увеличение. Увеличението на цената на транспорта в България оказва ефект и върху разходите за суровини и материали за Дружба. Основни суровини се закупуват главно от местни производители, резервните части и другите суровини са основно от внос. За да управлява този риск, Дружеството периодично прави анализ на потреблението материали, като търси нови доставчици, предлагащи благоприятни търговски условия.

Съклопроизводството, като непрекъсваем процес - Осъзнавайки възможният неблагоприятен ефект, който спирането на производството може да има върху финансовата стабилност на Групата, ръководството на Дружба работи в изключително тесни взаимоотношения с доставчиците. Основните ни доставчици на Дружба са партньори на Групата от десетилетия и тези партньорски взаимоотношения продължават да се развиват. Освен това, Групата е инвестирала в различни технологични решения, които да осигурят продължение на производствения процес и при аварийни ситуации. Част от тези съоръжения бяха успешно използвани по време на газовата криза през януари 2009 г.

Висококвалифициран и професионален персонал - Дружба е предприятие, което използва върхови технологии и има автоматизиран производствен процес. Ръководството осъзнава и приноса на служителите и важноста на повишаване на техния професионализъм, квалификация и мотивация. В тази връзка Групата продължава изпълнението на своите Програми за развитие на персонала, с които да се осигури възможност за професионално развитие и квалификация. Мениджърският екип на „Дружба Стекларски Заводи“ АД осъзнава, че амбициозната програма за развитие на Групата може и ще бъде осъществена единствено с активното участие на всички служители и затова техните усилия са високо ценени.

Нарастващи изисквания по отношение на околната среда - Производството на стъкло е тежка индустрия, обект на норми, закони, правила и постановления за опазване на околната среда. Дружеството изпълнява всички вътрешни и външни мониторингови дейности с максимална прозрачност и точност. Техническото ниво на производственото оборудване осигурява съответствие с нормите за опазване на околната среда. Важен елемент, над който усилено се работи е намаляването на емисиите на NOx. В Дружеството работи висококвалифициран еколог, който с подкрепата на целият персонал на Дружба, осигурява всички мероприятия по опазване на околната среда.

Резултатите от световната икономическа криза - Ръководството на Групата очаква основен ефект от икономическата криза да бъде намаляване на търсенето на стъклен амбалаж и дисбаланс на паричните потоци на пазарите на Групата. Като допълнителен ефект от новите пазарни условия очакваме разширено търсене на по-разнообразни модели, както и намаление на сериите за производство, които могат да доведат до негативен ефект в производителността. Основно конкурентно предимство на Дружба е възможността да произвежда продукти с разнообразен цвят и форма. Групата разполага също с добре обучен екип от дизайнери, които разработват бързо и ефективно модели по искане на клиента. На база на тези конкурентни предимства Ръководството на Групата вярва, че е

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

готово да се изправи пред новите предизвикателства. Компанията е позиционирана така, че да запази лидерските си позиции в доставката на стъклени опаковки в България и региона.

Финансов риск

Кредитен риск - Дружба Стъкларски Заводи АД е изложена на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в предвидените срокове задълженията си. Финансовите активи са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. Паричните средства на Групата са съсредоточени в няколко първокласни търговски банки с добра репутация и стабилност на пазара. Групата е в дългогодишни взаимоотношения с кредиторите си. В тази връзка рискът свързан с паричните средства на Групата е много лимитиран. Групата има политика да приема отсрочено плащане от свои клиенти. Събираемостта и концентрацията на вземанията от клиенти се следи текущо, съобразно установената Кредитна политика, което гарантира минимален риск за потенциално неизпълнение от клиентите. Настоящата финансова ситуация е увеличила този риск, поради лимитираността на финансови ресурси на пазара. Основна част от клиентите на Дружба, освен мултинационалните компании, са дружества с дългогодишна история, работещи на своите пазари от много години. Ръководството на Групата работи в силно сътрудничество с клиентите на Групата.

Ликвиден риск - Ликвидният риск се изразява в потенциалната възможност, Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения, съгласно техния падеж. Основната дейност на Групата е стъклопроизводство, което е непрекъсваем процес. Това изисква наличието на достатъчно стокови запаси, за да се гарантира производствения процес. Две са основните характеристики, които оказват влияние при управление на този риск: Сезонността на продажбите и Системата за отложено плащане с основните клиенти. В допълнение на това, настоящата икономическа криза предоставя по-голяма несигурност относно навременната продажба на наличното производство. Групата използва краткосрочни привлечени кредитни ресурси, за осигуряване на стабилност на паричните си потоци в „слабите“ сезони.

Валутен риск - Голяма част от клиентите и доставчиците на Групата са чуждестранни компании. Основна част от паричния обмен е в Български лева и Евро. Групата поддържа и минимално количество парични средства във валута различна от националната или Евро. Съществува нисък валутен риск, произтичащ основно от курса на Британски паунди и Щатски долари. Някои покупки са договорени в Щатски долари, а продажбите във Великобритания са предимно в Британски паундове. За контролиране на този риск, Групата договаря своите сделки с международните си контрагенти в Евро. Дружба не използва хеджиране като финансов инструмент.

Лихвен риск - Лихвеният риск произтича от колебанията в цената на финансови инструменти в зависимост от промените в лихвените нива. Групата не притежава лихвоносни активи освен паричните средства в банки и затова, приходите и оперативните ѝ парични потоци са независими от промените в пазарните лихвени равнища. Същевременно, Групата е изложена на лихвен риск, тъй като ползва дългосрочни и краткосрочни заеми за финансиране на дейността си. Лихвите по тези заеми са обичайно с фиксирана надбавка върху EURIBOR и СОФИБОР респективно за еурови и левови кредити, което излага на лихвен риск паричния поток. За регулиране на този риск, ръководството на Групата постоянно подобрява своите взаимоотношения с обслужващите банки, което наред с добрите финансови резултати и коректността в погасяване на всички задължения към банките, позволява договаряне на по-добри лихвени нива.

7. Добро корпоративно управление

В качеството си на публично дружество, Дружба Стъкларски Заводи АД осъществява дейността си съгласно изискванията на Закона за публично предлагане на ценни книжа,

ДРУЖБА СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

наредбите и изискванията на Комисията за финансов надзор и спазвайки Програма за добро корпоративно управление, наричана по-нататък „Програмата“.

При управлението си през 2008 г., Изпълнителните директори и членовете на СД последователно и стриктно са следвали и прилагали принципите на ефективна защита правата на акционерите, както и тяхната равнопоставеност. Отчитани са правата и интересите на всички заинтересовани лица. Осигурявано е своевременно и точно информиране относно финансовите резултати, собствеността и управлението през годината. Ръководството на Групата е спазвало действащото законодателство, осъществявало е ефективен управленски контрол над дейността с оглед на интереса на акционерите.

През 2008 г. ръководството създаде благоприятни условия за правилното и по-добро прилагане на Програмата. Основен акцент беше и навременното информиране на акционерите по увеличението на капитала и възможностите за получаване на акции.

Директор за връзки с инвеститорите на Дружеството е г-жа Мая Станкова, тел. 032 908 512, електронен адрес: mstankova@drujba.bg.

8. Събития, настъпили след датата на баланса

Настоящият отчет е изготвен съгласно Българското законодателство и МСФО, действащи към 31 декември 2008 г. със сравнителни данни към 31 декември 2007 г. Докладът за дейността е одобрен от СД с решение от 31 март 2009 г. Събитията след датата на баланса включват, тези, произтекли в периода 1 януари 2009 г. – 31 март 2009 г.

В периода 1 януари 2009 г. до 31 март 2009г. Дружба е преподписала следните краткосрочни договори.

- Продължаване на краткосрочен договор от 7,000 хил. евро с дата на падеж 30 април 2009 г. Всички останали условия са непроменени. Очаква се това финансиране да бъде подновено за срок от една година след изтичане на падежа.
- Получено краткосрочно финансиране от 500 хил. евро на 11 февруари 2009 с падеж 30 април 2009 г. Тази експозиция ще бъде покрита на падежа.
- Преподписване и увеличение на кредитен лимит от 2,000 хил. евро на 3,000 хил. евро с падеж 29 януари 2010 г.
- Преподписване на краткосрочен кредит за 10,000 хил. лв. до 14 април 2009 г. Очаква се кредита да бъде продължен след падежа.
- Преподписване и увеличение на кредитен лимит от 3,000 хил. евро на 4,000 хил. евро с дата на падеж 31 март 2010 г.
- Преподписване и увеличение на кредитен лимит от 5,000 хил. евро на 6,000 хил. евро с падеж 4 март 2010 г. Увеличено е и обезпечението според новият лимит.

През март 2009 г. Дружба изплати регулярно плащане на главница по дългосрочен кредит в размер на 2,000 хил. евро.

31 март 2009г.

..... Николаос Георгопулос, Изпълнителен Директор

..... Милена Коева, Финансов Директор